

NOTAT

Dato: 17. marts 2009
Kontor: Lovkontoret

Notat om forsørgelseskrav i EU-opholdsdirektivet

I EU-opholdsdirektivet må der skelnes mellem to former for forsørgelseskrav:

- 1) Det ene krav relaterer sig til, om en person overhovedet er omfattet af direktivets personelle anvendelsesområde. Det vedrører f.eks. forældre til en unionsborger, der kun er omfattet af direktivet, hvis de forsørges af unionsborgeren.
- 2) Det andet krav relaterer sig til det krav om at råde over tilstrækkelige midler til sig selv og sine familiemedlemmer, der i visse tilfælde er pålagt en unionsborger ved ophold over 3 måneder, jf. eksempelvis artikel 7, stk. 1, litra b, om selvforsørgende.

I det følgende vil forsørgelseskravet i punkt 1 blive beskrevet nærmere, herunder spørgsmålet om, hvorvidt dette krav alene har til formål at hindre, at de pågældende familiemedlemmer bliver en byrde for værtsmedlemsstatens sociale system (således som forsørgelseskravet f.eks. er defineret i artikel 7, stk. 1, litra b), jf. punkt 2, eller om forsørgelseskravet er et udtryk for, at der skal foreligge et egentligt afhængighedsforhold mellem unionsborgeren og det pågældende familiemedlem.

Ad punkt 1

Følgende familiemedlemmer er omfattet af opholdsdirektivet:

- 1) Kernefamilien (ægtefælle, samlever, registreret partner, direkte efterkommere under 21 af unionsborgeren, af ægtefællen/den registrerede partner/den faste samlever). For denne gruppe gælder der ikke et forsørgelseskrav som betingelse for at være omfattet af direktivets personelle anvendelsesområde.
- 2) Direkte efterkommere over 21 år af unionsborgeren, af ægtefællen/den registrerede partner/den faste samlever samt slægtninge i opstigende linje til unionsborgeren, til ægtefællen/den registrerede partner/den faste samlever. For denne gruppe gælder, at det pågældende familiemedlem skal "forsøges af unionsborgeren", jf. direktivets artikel 2, nr. 2, litra c og d. Det bemærkes, at EF-domstolen i sag C-1/05, Jia, ses at have lagt til grund, at familiemedlemmer kan forsørges af unionsborgeren eller af dennes ægtefælle, jf. præmis 38.

Det centrale spørgsmål i forhold til forsørgelseskravet er, hvad der nærmere forstås ved "et familiemedlem, der forsørges".

I sagen C-200/02 (Zhu og Chen) udtalte EF-domstolen, at "status som familiemedlem, der forsørges af en indehaver af opholdsret, følger af en faktisk situation, der er karakteriseret ved, at familiemedlemmets materielle behov dækkes af indehaveren af opholdsretten", jf. præmis 43. Et familiemedlem, der ifølge opholdsdirektivet skal "forsørges af unionsborgeren", er således ikke omfattet af direktivets personelle anvendelsesområde, hvis den pågældende ikke forsørges af unionsborgeren eller dennes ægtefælle, f.eks. fordi den pågældende har midler til at forsørge sig selv.

I sagen C-1/05 (Jia) udtalte EF-domstolen, at "for at afgøre, om slægtninge i opstigende linje til en fællesskabsborgeres ægtefælle forsørges af denne, skal værtsmedlemsstaten vurdere, om disse slægtninge henset til deres økonomiske og sociale forhold ikke er i stand til at sørge for deres grundlæggende fornødenheder. Det materielle behov skal foreligge i disse slægtninges hjemland eller i det land, hvorfra de kom, på det tidspunkt, hvor de ansøger om at slutte sig til den pågældende fællesskabsborger", jf. præmis 37. Det fremgår endvidere af dommen, at "følgelig kan et dokument, der er udstedt af vedkommende myndighed i hjemlandet eller i det land, som vedkommende kommer fra, hvoraf fremgår, at der foreligger et forsørgelsesforhold, selv om det er særligt egnet til dette formål, ikke udgøre en betingelse for tildeling af en opholdstilladelse", jf. præmis 42. Domstolen udtalte endvidere, at "der kan fremlægges ethvert bevis for, at der foreligger et behov for materiel støtte, hvorimod den blotte omstændighed, at fællesskabsborgeren eller dennes ægtefælle forsørger det berørte familiemedlem, ikke beviser, at der foreligger et reelt forsørgelsesforhold for den pågældende," jf. præmis 43.

I lyset af disse domme kan det lægges til grund, at en række kriterier skal være opfyldt for at opnå status som et familiemedlem, der forsørges:

- Det pågældende familiemedlem skal henset til sine økonomiske og sociale forhold ikke være i stand til at sørge for sine grundlæggende fornødenheder
- Vedkommendes materielle behov skal i hjemlandet dækkes af unionsborgeren eller dennes ægtefælle
- Det materielle behov skal foreligge i familiemedlemmets hjemland eller i det land, hvorfra familiemedlemmet kom, på det tidspunkt, hvor han/hun ansøger om at slutte sig til unionsborgeren eller dennes ægtefælle
- Den blotte omstændighed, at fællesskabsborgeren eller dennes ægtefælle forsørger det berørte familiemedlem, beviser ikke, at der foreligger et reelt forsørgelsesforhold for familiemedlemmet
- Der kan fremlægges ethvert bevis for, at der foreligger et behov for materiel støtte.
- Et dokument, der er udstedt af vedkommende myndighed i hjemlandet eller i det land, som vedkommende kommer fra, hvoraf fremgår, at der foreligger et forsørgelsesforhold, kan således ikke udgøre en nødvendig betingelse for tildeling af en opholdstilladelse

3) Andre familiemedlemmer (fætter, kusine, onkel m.v.). Direkte efterkommere over 21 år eller slægtninge i opstigende linje til unionsborgeren eller dennes ægtefælle, der ikke opfylder betingelsen om forsørgelse, jf. artikel 2, kan efter omstændighederne ligeledes være omfattet af den bestemmelse, der relaterer sig til denne gruppe.

For denne gruppe gælder, at der skal være en vis tilknytning mellem familiemedlemmet og unionsborgeren, jf. præambelbetragtning 6. Én af de følgende betingelser skal således være opfyldt, før vedkommende er omfattet af direktivet, jf. direktivets artikel 3, stk. 2, litra a.

- Vedkommende skal i det land, den pågældende ankommer fra, være forsørget af unionsborgeren,
- vedkommende har i det land, vedkommende ankommer fra, været optaget i unionsborgers husstand, eller
- alvorlige helbredsmæssige grunde gør det absolut nødvendigt, at unionsborgeren personligt plejer den pågældende.

Forsørgelseskravet må antages fortsat at gælde under opholdet i Danmark. Det fremgår således af artikel 10, stk. 2, litra d, at der ved udstedelse af opholdskort til familiemedlemmer omfattet af nummer 2) ovenfor skal forevises dokumentation for, at de omhandlede betingelser, herunder kravet om forsørgelse, er opfyldt.

Af artikel 10, stk. 2, litra e, fremgår, at der ved udstedelse af opholdskort til familiemedlemmer omfattet af nummer 3) ovenfor skal forevises dokumentation udstedt af den kompetente myndighed i hjemlandet, der attesterer, at familiemedlemmet forsørges af unionsborgeren eller er medlem af dennes husstand eller dokumentation for, at der foreligger alvorlige helbredsmæssige grunde, der gør det absolut nødvendigt, at unionsborgeren personligt plejer familiemedlemmet.

Den nævnte dokumentation for forsørgelse må kunne godtgøre dels, at der har været tale om forsørgelse af familiemedlemmet i hjemlandet og dels, at unionsborgeren fortsat kan forsørge familiemedlemmet i Danmark. Denne betingelse må antages at gælde frem til det tidspunkt, hvor familiemedlemmet eventuelt opnår ret til tidsbegrænset ophold.

Ad punkt 2

Familiemedlemmer, der er omfattet af opholdsdirektivets personelle anvendelsesområde, jf. kriterierne ovenfor, har ret til at indrejse i Danmark. Hvis familiemedlemmet i overensstemmelse med visumforordningen har pligt til at være i besiddelse af et visum ved indrejsen til Danmark, skal et sådant udstedes uden gebyr og efter en hasteprocedure.

Familiemedlemmer, der er omfattet af opholdsdirektivets personelle anvendelsesområde, jf. kriterierne ovenfor, har endvidere ret til ophold i Danmark ud over tre måneder.

For familiemedlemmer til selvforsørgende og til studerende gælder dog den betingelse, at unionsborgeren skal råde over tilstrækkelige midler til at forsørge sig selv og sine familiemedlemmer, således at opholdet ikke bliver en byrde for værtsmedlemsstatens sociale system. Efter retspraksis fra EF-domstolen kan der ikke stilles krav om, at unionsborgeren personligt råder over de pågældende midler eller stilles krav om, at der mellem familiemedlemmet og unionsborgeren eksisterer en gensidig forsørgelsespligt i henhold til national ret. Der

henvises til EF-domstolens afgørelse i sag 200/02 (Zhu og Chen), præmis 30, samt sag C-408/03 (Kommissionen mod Belgien), præmis 46.

Forsørgelseskrav i den sekundære situation

Regler om forsørgelse skal anvendes analogt i den situation, hvor en dansk statsborger efter at have udnyttet sin ret til fri bevægelighed i et andet EU-land, ønsker familiesammenføring i Danmark med et familiemedlem (sekundær fri bevægelighed). Der henvises til sag 291/05 (Eind) præmis 39.